

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 14 juni 2024
(OR. en)

10980/24

JAI 992
COPEN 311

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	10253/24
Ärende:	Rådets slutsatser om kampen mot olaglig narkotikahandel och organiserad brottslighet: inrättande av ett rättsligt nätverk mot organiserad brottslighet

Vid mötet den 13–14 juni 2024 godkände rådet (rättsliga och inrikes frågor) rådets slutsatser om kampen mot olaglig narkotikahandel och organiserad brottslighet: inrättande av ett rättsligt nätverk mot organiserad brottslighet. Den text som godkänts av rådet återfinns i [bilagan](#).

Rådets slutsatser**Kampen mot olaglig narkotikahandel och organiserad brottslighet:****inrättande av ett rättsligt nätverk mot organiserad brottslighet****Inledning****Den allmänna frågan**

1. Organiserad brottslighet, inklusive olaglig narkotikahandel, utgör ett stort hot mot europeiska medborgare, företag och institutioner samt mot den europeiska ekonomin och medlemsstaternas säkerhet. Organiserade kriminella grupper använder i allt högre grad extremt våld, infiltration av den lagliga ekonomin och korruption, vilket urholkar rättsstatsprincipen och äventyrar våra demokratiers grundvalar.
2. EU:s strategi för att bekämpa organiserad brottslighet 2021–2025¹ syftar till att stärka samarbetet på det rättsvårdande och det rättsliga området, bekämpa strukturer för organiserad brottslighet och brott av hög prioritet, undanröja belopp som tjänats på kriminell verksamhet och säkerställa ett modernt svar på den tekniska utvecklingen. EU:s narkotikastrategi 2021–2025² och EU:s narkotikahandlingsplan 2021–2025³ utgör de övergripande politiska ramarna för narkotikapolitiken. De angriper narkotikaproblematiken på ett evidensbaserat, integrerat, välavvägt och tvärvetenskapligt sätt på nationell nivå, EU-nivå och internationell nivå. I ett nyare dokument, kommissionens meddelande om EU:s färdplan för att bekämpa narkotikahandel och organiserad brottslighet⁴, fastställs åtgärder för stärkt motståndskraft hos logistiska nav, bland annat genom den europeiska hamnalliansen, upplösning av kriminella högrisknätverk, förebyggande insatser och internationellt samarbete.

¹ Dok. 8085/21 + ADD 1.

² EU:s narkotikastrategi 2021–2025: EUT C 102I, 24.3.2021, s. 1.

³ EU:s narkotikahandlingsplan 2021–2025: EUT C 272, 8.7.2021, s. 2.

⁴ Dok. 14114/23.

3. Med utgångspunkt i dessa ramar, och mot bakgrund av den alltmer oroväckande narkotikasituationen, finns det ett tvingande behov av att vidta verkningsfulla åtgärder för att bekämpa narkotikarelaterad organiserad brottslighet, i samarbete mellan EU:s medlemsstater, institutioner och byråer och genom en mångfacetterad strategi. I dessa slutsatser behandlas de aspekter av dessa åtgärder som rör inrättandet av ett särskilt rättsligt nätverk för att hantera framväxande trender och hot från den organiserade brottsligheten.

Rättsligt samarbete

4. Kriminella nätverk och deras olagliga verksamhet sträcker sig ofta över olika jurisdiktioner. För att bekämpa de kriminella nätverken och deras affärsmodeller i hela EU måste de rättsliga myndigheterna stärka sitt samarbete och informationsutbyte i alla medlemsstater. Eurojust spelar en viktig roll i detta sammanhang genom att stödja och stärka samordningen och samarbetet mellan nationella utredande myndigheter och åklagarmyndigheter när det gäller grov brottslighet.
5. Informationsutbytet och samarbetet mellan rättsliga myndigheter vid komplicerade gränsöverskridande utredningar av organiserad brottslighet kan stärkas genom inrättande av ett rättsligt nätverk av specialiserade åklagare från medlemsstaterna, som kan bygga vidare på och samordnas med arbetet i Eurojust, det europeiska straffrättsliga nätverket och andra berörda parter. Under det informella ministermötet den 26 januari 2024 uttryckte medlemsstaternas justitieministrar ett tydligt stöd för denna idé.
6. Om ett sådant nätverk förses med lämpliga och tillräckliga verktyg och resurser kan det ge effektivt stöd och vägledning till europeiska rättsliga myndigheter om relevanta frågor, såsom
 - identifiering och kartläggning av trender och tillvägagångssätt för organiserade kriminella grupper,
 - strategiska riktlinjer för kampen mot olaglig narkotikahandel och organiserad brottslighet,

- identifiering av möjligheter att i konkreta fall ytterligare underlätta det operativa arbetet för Eurojust, gemensamma utredningsgrupper och brottsbekämpning, inbegripet när det gäller de förberedelser som behövs för att inrätta en gemensam utredningsgrupp, i enlighet med den tillämpliga rättsliga ramen och utan dubbelarbete för andra aktörer,
- konsekvenserna av den diversifierade rättsliga ramen i och utanför Europa.

Rådets slutsatser

Allmänna överväganden om skapandet av nätverket

1. Ett europeiskt rättsligt nätverk mot organiserad brottslighet (*nätverket*) bör inrättas och tillhandahålla ett nav av specialiserad expertis som stöder rättsliga myndigheter på den organiserade brottslighetens område. Nätverket kommer att sammanföra nationella experter som leder brottsutredningar, främst åklagare, och, om så är lämpligt med tanke på det nationella sammanhanget, undersökningsdomare eller tjänstemän inom brottsbekämpningen.
2. I detta syfte kommer nätverket i första hand att underlätta och förbättra samarbetet mellan de behöriga rättsliga myndigheter som arbetar mot olaglig narkotikahandel och organiserad brottslighet och det bör kunna dra nytta av de metoder som utvecklats genom andra EU-instrument, såsom Empact. Nätverket kommer därigenom att säkerställa att resurserna samlas på ett effektivt sätt, att insatserna inte överlappar varandra och att befintliga strukturer och befogenheter, särskilt inom Eurojust, Europol och det europeiska rättsliga nätverket, respekteras fullt ut.
3. Det bör säkerställas att nätverket kan fungera kontinuerligt, så att det snabbt kan reagera på organiserade kriminella grupperns föränderliga verksamhet. Den kunskap och expertis som nätverket bygger upp bör vara hållbar. För att uppnå detta uppmanas Eurojust att, beroende på tillgängliga resurser, organisera nätverket i sina lokaler.

Nätverkets uppgifter

4. Med tanke på den mångskiftande karaktären hos organiserade kriminella grupper verksamhet ska nätverket ha ett brett mandat att ta itu med alla aspekter av kampen mot organiserad brottslighet. I detta avseende ska nätverket ha ett flexibelt mandat som gör att det kan välja särskilda fokusområden för sin verksamhet utifrån förändringar i brottstendenser och brottshot.
5. Som en första prioritering rekommenderas att nätverket fokuserar på knutpunkter för olaglig narkotikahandel, särskilt kusthamnar och andra logistiknav som organiserade kriminella grupper använder för att importera olaglig narkotika och transportera den genom unionen.
6. Nätverket kommer i nära samordning med Eurojust och andra relevanta aktörer särskilt att
 - a) underlätta utbyte av expertis, bästa praxis och annan relevant kunskap och erfarenhet av utredning och lagföring av organiserad brottslighet, inbegripet den praktiska tillämpningen av nuvarande rättsliga ramar och relevant rättspraxis och ändamålsenligt gränsöverskridande rättsligt samarbete,
 - b) utbyta information om den allmänna utvecklingen och allmänna trender samt, utan att det påverkar tillämplig unionslagstiftning och nationell lagstiftning, utbyta icke-personlig information som kan bidra till och användas i Eurojusts och de nationella rättsliga myndigheternas operativa verksamhet, särskilt inom gemensamma utredningsgrupper,
 - c) främja dialog mellan olika aktörer och berörda aktörer som spelar en roll i kampen mot organiserad brottslighet, såsom Europol, Eurojust och Eppo, utan dubbelarbete och med full respekt för befintliga strukturer och befogenheter,
 - d) utgöra ett nav av specialiserad expertis,

Organisation

7. Eurojust kommer att säkerställa att nätverkets arbete ligger i linje med Eurojusts och andra strukturers arbete och tillhandahålla det logistiska och operativa stöd som krävs för de uppgifter som anges i punkt 6 ovan.
8. Nätverket bör mötas regelbundet beroende på medlemmarnas behov, i princip två gånger om året, och Eurojust bör stå som värd för mötena. Det första mötet bör anordnas som ett pilotevenemang med ad hoc-finansiering under andra halvåret 2024. Det bör helst fokusera på den mycket aktuella frågan om kampen mot narkotikarelaterad organiserad brottslighet med koppling till olaglig import av narkotika genom europeiska kusthamnar och andra logistiska knutpunkter.
9. Nätverket kommer att basera sitt arbete på en agenda som under det första kvartalet vartannat år utarbetas i samråd med EU:s berörda institutioner, byråer och organ och med beaktande av tillgängliga analyser och riskbedömningar, såsom Europols rapport om avkodning av kriminella nätverk. Nätverket bör dock ges flexibilitet att fortsätta med andra delar av arbetet än dem som anges på dagordningen när detta är motiverat på grund av situationen.
10. Tilldelningen av resurser för nätverket bör vara föremål för budgetmyndigheternas beslut och inte inverka på den framtida fleråriga budgetramen. Med detta i åtanke uppmanar rådet kommissionen och Eurojust att i god tid undersöka och förbereda de finansiella och andra praktiska aspekterna och formerna för nätverkets funktioner och uppgifter, med respekt för tilldelningen av budget- och personalresurser till befintliga nätverk och strukturer.
11. Skapandet av en permanent stödstruktur för nätverket förefaller tillgodose ett verkligt och trängande behov av kvalificerat stöd till nätverket. Villkoren för skapandet av en sådan stödstruktur bör analyseras ytterligare som en prioriterad fråga.

12. Synergierna mellan nätverket och Eurojust eller mellan nätverket och andra nätverk skulle säkerställas i enlighet med rådets slutsatser *Synergierna mellan Eurojust och de nätverk som inrättats av rådet på området straffrättsligt samarbete* av den 18 juni 2019⁵. På samma sätt uppmanar rådet kommissionen att säkerställa synergi mellan de olika initiativen i färdplanen, särskilt mellan detta nätverk och åtgärder som vidtas av den europeiska hamnalliansen.
13. Varje medlemsstat ska i enlighet med sitt nationella förfarande utse minst en nationell företrädare, företrädesvis från sina åklagarmyndigheter, med lämplig sakkunskap för att delta i nätverket. En medlemsstat får också utse en undersökningsdomare eller en tjänsteman inom brottsbekämpningen, om nationella omständigheter gör detta lämpligt.
-

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618\(01\)&from=GA](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618(01)&from=GA)